

Eastern Europe
Studies Centre
Established in 2006

20-asis KKP nacionalinis kongresas

Kinijos apžvalga 2022-05

Raigirdas Boruta –

RESC Kinijos tyrimų
programos asoci-
juotasis ekspertas,
VU Tarptautinių
santykių ir politikos
mokslų instituto dok-
torantas. Lankašyro
centriniame universitete

(Jungtinė Karalystė) įgijo

Azijos ir Ramiojo vandenyno

studijų bakalauro laipsnį (Kinijos
studijų kryptis), 2020 m. Sičuan
universitete (Kinija) baigė tarptautinių
santykių magistro programą.

- Bendra Kinijos komunistų partijos (KKP) vadovybės struktūra išliko nepakitusi, tačiau nerašytos normos dėl kadencijų ir amžiaus limitų buvo taikomos selektyviai.
- Si Džinpingas (Xi Jinping) lieka KKP Centrinio komiteto (CK) generaliniu sekretoriumi. Tai – jau trečioji penkerių metų kadencija.
- Įtakingiausiame 7 narių KKP Politinio biuro Nuolatiniame komitete (PBNK) įsitvirtino Si Džinpingui lojalūs asmenys.

Svarbiausi 20-ojo KKP kongreso akcentai:

- Sprendžiant iš PBNK narių amžiaus (jauniausiam nariui Dingui Siesiangui (Ding Xuexiang) – 60 m.), aiškus įpėdinio, galinčio pakeisti Si Dzinpingą po penkerių metų, nėra (Si Dzinpingas PBNK nariu tapo 54 metų).
- Partijos įstatų pakeitimuose įtvirtintas Si Dzinpingo, kaip partijos šerdies, vaidmuo ir jo vykdoma politinė kryptis signalizuoja dar drąsesnį, nevaržomą jo asmeninių ambicijų skatinamos politikos tęstinumą.

Kas yra KKP nacionalinis kongresas ir kokios jo funkcijos?

KKP nacionalinis kongresas – kas penkerius metus rengiamas partijos delegatų iš visos Kinijos suvažiavimas, kurio tikslas – naujos partijos vadovybės rinkimai ir politinių gairių ateinantiems penkeriems metams sudarymas. Kongreso pagrindinės funkcijos:

- a) įvertinama pastarųjų penkerių metų partijos veikla, nuveikti darbai (analizuojama ir tvirtinama KKP CK generalinio sekretoriaus ataskaita) ir nustatomos bendros gairės ir partijos tikslai įvairiose srityse ateinančiam penkmečiui;

- b) tvirtinami partijos įstatų pakeitimai;
- c) renkami nauji KKP Centrinio komiteto nariai;
- d) tvirtinama kadenciją baigiančios KKP Centrinės disciplinos inspekcijos komisijos ataskaita ir išrenkami nauji komisijos nariai.

Spalio 16–22 d. vykęs KKP nacionalinis kongresas – svarbiausias renginys, žymintis šalies politinio ciklo pabaigą. Nors kongresas sulaukė išskirtinai daug pasaulio žiniasklaidos dėmesio, savo forma ir stiliumi jis neišsiskyrė. Didžiausiu netikėtumu tapo itin daug dėmesio pritraukęs buvusio Kinijos vadovo Hu Dzintao (Hu Jintao) išvesdinimas prieš pat uždarymo ceremoniją

20-asis KKP nacionalinis kongresas

KKP kongreso staigmenos:

1. Politinio biuro sudėtis sumažėjo 1 vieta iki 24 vietų. Nuolatinio komiteto dydis liko nepakitęs, jame – 7 asmenys.
2. Nerašyta amžiaus limitu taisyklė („septyni – aukštyn, aštuoni – žemyn“) nebuvo griežtai taikoma. Li Kečiangas (Li Keqiang) ir Vango Yango (Wang Yang) pasitraukimas signalizuoja, kad Si Dzinpingas tapo pagrindiniu sprendimų dėl personalo kaitos priėmėju.
3. Naujajame 24 asmenų KKP Politiniame biure ne liko nė vienos moters (paskutinį kartą tokia situacija buvo 1997 metais).
4. Nuolatinio komiteto narių amžiaus vidurkis – 65 metai. Prieš penkerius metus rinkto komiteto amžiaus vidurkis buvo 62 metai. Jauniausiam komiteto nariui – 60 metų, tai reiškia, kad potencialus Si Dzinpingo įpėdinis nėra (pats Si Nuolatiniam komitete atsirado būdamas 54 metų, o generaliniu sekretoriumi tapo 59 metų).
5. Bendra atmosfera ir priimti sprendimai rodo, kad Kinijoje nacionalinis saugumas tampa svarbesnis už ekonomikos augimą. Si Dzinpingo valdžios tęstinumas gali reikšti, kad politiniai sprendimai vis labiau bus paremti ideologiniais principais.

Pagrindiniai 20-ojo KKP kongreso darbai:

1. KKP CK generalinio sekretoriaus ataskaita

KKP kongreso atidarymo ceremonijos tradicinis akcentas – KKP CK generalinio sekretoriaus ataskaitos pristatymas. Šią politinę ataskaitą galima apibūdinti kaip didelės apimties tekstą, kuris yra ganėtinai sudėtingas dėl jame vartojamų specialių terminų, lozungų ir specifinių koncepcijų. Visa tai įsprausta į 100-metį šventosios KKP istorijos politinio diskurso rėmus.

Kartą per penkerius metus rengiamą ataskaitą galima įsivaizduoti kaip KKP istorinės linijos rekonstrukciją: joje atnaujinama ir papildoma politinės retorikos tradicija, pasiekimai, o svarbiausia – identifikuojami partijos (ir Kinijos) laukiantys iššūkiai ir partijos lyderystės svarba juos įveikiant.

KKP CK generalinio sekretoriaus ataskaita yra politinė, o ne darbinė, kitaip tariant, joje nėra didelio

konkretumo ir nuodugnios Kinijos vidaus problemų analizės, bet pateikiama bendra partijos vizija ir gairės. Politinė ataskaita reikšmingai skiriasi nuo Kinijos vyriausybės metinės ataskaitos, kuri pristatoma Nacionaliniame liaudies kongrese. Per partijos kongresą nėra renkamas prezidentas (tiksliau – Kinijos Liaudies Respublikos pirmininkas) ir nauja valstybės taryba; tai vyks tik kitais metais.

Pagrindiniai Si Dzinpingo kalbos 20-ajame KKP kongrese akcentai:

1. ideologijos ir savarankiškumo svarba Kinijos augimui;
2. blogėjanti tarptautinės aplinkos situacija ir būtinybė partijai ruošti jos keliamiems iššūkiams;
3. didžiausias dėmesys – saugumui, o ne ekonomikos augimui ir reformoms;
4. didėjanti Taivano klausimo svarba;
5. ginkluotųjų pajėgų modernizacija ir platesnio kariuomenės vaidmens užsienyje akcentavimas¹.

2. Partijos įstatų pataisos

KKP įstatai – svarbiausias dokumentas, kuriuo vadovaujasi partija. Įstatai gali būti keičiami tik per KKP nacionalinį kongresą. Dabartinis įstatų variantas buvo priimtas 1982 m.

Naujausi įstatų pakeitimai ir papildymai²:

- „Du įtvirtinimai“: Si Dzinpingo, kaip pagrindinio partijos lyderio, pozicijos įtvirtinimas ir jo idėjos apie „socializmą su kiniškosiomis ypatybėmis naujajai erai“, kaip svarbiausio Kinijos vystymosi principo, įtvirtinimas;
- „kiniškosios modernizacijos“ skatinimas;
- „kovotojo dvasios“ ugdymas;
- nuoseklus „bendros gerovės“ siekimas;
- platesnės, gilesnės ir tvirtesnės „visapusiškos liaudies demokratijos“ kūrimas;
- politinio lojalumo kariuomenėje reikalavimas;
- pasipriešinimas separatistams, siekiantiems Taivano nepriklausomybės, ir jų atgrasymas;
- partijos pripažinimas aukščiausia politinės lyderystės jėga;
- visų partijos narių įpareigojimas mokytis partijos istorijos.

3. KKP Centrinė disciplinos inspekcijos komisija

Centrinė disciplinos inspekcijos komisija – 1978 m. įkurtas pagrindinis KKP vidinės kontrolės ir tyrimų organas, kurio tikslas – užtikrinti, kad būtų laikomasi partijos taisyklių, ir kovoti su korupcija. Komisijos na-

riai renkami KKP kongrese penkerių metų kadencijai. Per 20-ąjį KKP nacionalinį kongresą buvo patvirtinta nauja 133 narių komisijos sudėtis, jai vadovauja naujai į KKP Politinio biuro Nuolatinį komitetą išrinktas Si Dzingpingo bendražygis – Li Si (Li Xi). Šis organas – itin svarbus įrankis Si inicijuotoje antikorupcinėje kojoje prieš „tigrus ir muses“, kuri taip pat padėjo susidoroti su politiniais oponentais.

4. 20-ojo KKP Centrinio komiteto rinkimai

Pagrindinė KKP kongreso užduotis – išrinkti naują Centrinį komitetą. Šiuo atveju struktūrinių pokyčių nebuvo: kongrese buvo išrinktas 376 narių Centrinis komitetas. Visgi tik 205 nariai yra laikomi visateisiais,

o kiti 171 nariai yra „pakaitiniai“ – dalyvauja posėdžiuose, tačiau neturi balsavimo teisės. CK renka aukščiausius partijos sprendimų priėmimo organus: Politinį biurą ir Politinio biuro Nuolatinį komitetą.

Praėjus dienai po KKP kongreso pabaigos vyko pirmasis naujai išrinkto 20-ojo CK plenarinis posėdis, kuriame tvirtinama nauja aukščiausių partijos organų sudėtis. KKP CK Politinio biuro dydis sumažėjo viena vieta iki 24, o Nuolatinio komiteto dydis išliko nepakitęs – 7. Pirmą kartą per 25 metus Politiniame biure nėra moterų. Politiniame biure naujai paskirti 13 iš 24 narių, Nuolatiniam komitete naujų narių – 4.

Naujieji KKP Politinio biuro Nuolatinio komiteto nariai:

Eilės Nr.	Vardas, amžius, pareigos (* – naujas narys)	Biografijos detalės (ryšio su Si Dzingpingu taškai paryškinti)
2.	 <p>Li Qiang* (63 m.) (prognozė: premjeras)</p>	<p><i>Politinio biuro narys nuo 2012 m.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nuo 2017 m. – Šanchajaus partijos sekretorius 2016–2017 m. – Dziangsu provincijos partijos sekretorius 2012–2016 m. – Džedziango gubernatorius 2004–2007 m. – Si Dzingpingo personalo vadovas Džedziango provincijos partijos komitete
3.	 <p>Zhao Leji (65 m.) (prognozė: Nacionalinio liaudies kongreso vadovas)</p>	<p><i>Politinio biuro narys nuo 2012 m.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nuo 2017 m. – Politinio biuro Nuolatinio komiteto narys 2017–2022 m. – KKP Centrinės disciplinos inspekcijos komisijos (partijos antikorupcinis organas) sekretorius. 2012–2017 m. – KKP Organizacijos departamento vadovas 2007–2012 m. – Šaansi provincijos partijos sekretorius (stiprų ryšį su Šaansi provincija turi kartu su Si, kurio tėvas kilęs iš šios provincijos) 2003–2007 m. – Činghajaus partijos sekretorius
4.	 <p>Wang Huning (67 m.) (prognozė: Kinijos liaudies politinės konsultacinės konferencijos vadovas)</p>	<p><i>Politinio biuro narys nuo 2012 m.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nuo 2017 m. – KKP Centrinio komiteto sekretoriato vykdomasis sekretorius Nuo 2017 m. – Centrinės vadovavimo propagandai ir ideologijai grupės vadovas 2002–2020 m. – Centrinio politikos tyrimų biuro direktorius Akademikas, pagrindinis trijų paskutinių Kinijos lyderių Dziango Dzemino (Jiang Zemin), Hu Dzintao, Si Dzingpingo ideologas Si Dzingpingo politinių idėjų ir koncepcijų (pvz., „Kinijos svajonės“) formuotojas ir teoretikas
5.	 <p>Cai Qi* (66 m.) Generalinio sekretoriato vadovas</p>	<p><i>Politinio biuro narys nuo 2017 m.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Nuo 2017 m. – Pekino partijos sekretorius 2002–2007 m. – Taidžou miesto (Džedziango provincija) partijos sekretorius 2002–2004 m. – Čiudžou miesto (Džedziango provincija) partijos sekretorius. Artimiausias Si Dzingpingo patikėtinis, politinės karjeros pradžioje Fudziano provincijoje kartu dirbo 15 metų.

Eilės Nr.	Vardas, amžius, pareigos (* – naujas narys)	Biografijos detalės (ryšio su Si Dzinpingu taškai paryškinti)
6.	 Ding Xuexiang* (60 m.)	<i>Politinio biuro narys nuo 2017 m.</i> <ul style="list-style-type: none"> Nuo 2017 m. – KKP CK Generalinio biuro vadovas Nuo 2013 m. – Generalinio sekretoriaus biuro direktorius (Si Dzinpingo personalo vadovas). Nuo 2013 m. – KLR Prezidento kanceliarijos vadovas 2006–2012 m. – Šanchajaus partijos komiteto generalinio biuro direktorius (2006–2007 m. Šanchajaus partijos sekretoriaus Si Dzinpingo personalo vadovas)
7.	 Li Xi* (66 m.) KKP Centrinės disciplinos inspekcijos komisijos vadovas	<i>Politinio biuro narys nuo 2017 m.</i> <ul style="list-style-type: none"> Nuo 2022 m. spalio 23 d. – KKP Centrinės disciplinos inspekcijos komisijos vadovas Nuo 2017 m. – Guangdongo provincijos partijos sekretorius 2015–2017 m. – Liaoningo provincijos partijos sekretorius Turi stiprų asmeninį ryšį su Si Dzinpingu nuo 1980 m. (susipažino per Li Dziči (Li Ziqi) ir Si Dzinpingo tėvo Si Džongšiuono (Xi Zhongxun) draugystę)

Naujai išrinktų Politinio biuro Nuolatinio komiteto narių tradicija – bendra išvyka. Šįkart kelionė itin simboliška – pasirinktas Mao Dzedongo (Mao Zedong) Komunistų partijos revoliucijos lopšys Jananis, kuriame Mao 1935–1948 m. galutinai įtvirtino savo, kaip pagrindinio partijos lyderio, poziciją. Šaltinis: *Global Times*

Ateities perspektyvos

20-ojo KKP nacionalinio kongreso rezultatai signalizuoja naujo etapo Kinijos politikoje pradžią – Si Dzinpingo vedama šalis žengia į „neatrastas teritorijas“. Įvairių normų ir tradicijų laužymas KKP kongrese ir aiškus atsitraukimas nuo Dengo „reformų ir atsivėrimo“ politinio kelio reikšmingai apsunkina Kinijos analitikų darbą ir galimybes pateikti prognozes. Kaip teigia Kevinas Ruddas, „užsieniečiai turi atsakyti iki tol naudotų analitikos struktūrų, kurios padėdavo analizuojant Kiniją pastarąsias dvi kartas“³. Vakarams būtina keisti požiūrį į KKP ideologiją, nes vadovaujant Si Dzinpingui ji tapo pagrindine politikos varomąja jėga. Ką KKP kongresas parodė apie Si Dzinpingo viziją ir galimus Kinijos elgsenos pokyčius ateityje?

Kinija — Si Dzinpingo rankose: chaosas ar atsargesnis valdymas?

Si Dzinpingo ir šalininkų triumfas 20-ajame KKP kongrese reiškia Si „tvirtos rankos“ politikos šalyje tęstinumą. Artimiausiu metu pokyčių Kinijos vidaus politikoje nebus – toliau dominuos vidaus kontrolė ir saugumizacija, griežta cenzūra, spaudimas įvairioms institucijoms laikytis partijos linijos. Nulinė tolerancija kitoms idėjoms ir politinėms frakcijoms ir toliau bus pagrindinis Si Dzinpingo prioritetas vidaus politikoje. Jo valdymo pradžioje inicijuota antikorupcinė „tigrų ir musių“ medžioklė sulaukė gana teigiamo visuomenės įvertinimo, tačiau ši kampanija taip pat buvo naudojama politiniams oponentams persekioti ir šalinti. KKP Centrinė disciplinos inspekcijos komisija vykdant kampaniją vaidina pagrindinį vaidmenį, tad artimo Si Dzinpingo bendražygio Li Si (Li Xi) išrinkimas komisijos vadovu reikš Si įtakos komisijai išlaikymą.

Po Si Dzinpingo galios konsolidavimo KKP kongrese niekam nebeliko abejonių: visiškai šalies kontrolė – jo rankose. Vis dėlto šis žingsnis Si Dzinpingo valdžios tęstinumą pakelia į naują lygį – nuo šiol nesėkmės ir nusivylimai bus tiesiogiai siejami su jo lyderyste. Si Dzinpingui neberekės varžytis partijos viduje, tačiau reikšmingai išaugo jo atsakomybė. Sunku prognozuoti, kaip ši situacija paveiks Si elgesį, tačiau negalima atmesti tikimybės, kad tai lems kiek atsargesnius ir labiau pamatuotus vidaus politikos sprendimus, atsižvelgiant į vyraujančias visuomenės nuotaikas.

Švelnėjimo pavyzdžių ilgai laukti neteko – lapkričio 10 d. pirmajame Politinio biuro Nuolatinio komiteto posėdyje buvo nuspręsta švelninti COVID ribojimus ir karantino taisykles⁴, nepaisant nuo balandžio mėn. nematyto naujų susirgimų šuolio.

Užsienio politika — dar daugiau „vilko karių“?

Priešingai, nei buvo prognozuojama, dabartinis Kinijos užsienio reikalų ministras Vangas Y (Wang Yi), nepaisant amžiaus lubų peržengimo (jam – 69 m.), toliau kyla aukštyn – KKP kongrese jis buvo išrinktas į Politinį biurą. Beveik neabejojama, kad Vangas Y pakeis karjerą baigiantį KKP Centrinės užsienio reikalų komisijos vadovą Jangą Dzieči (Yang Jiechi) ir taps aukščiausiu Kinijos diplomatu (Kinijos užsienio reikalų ministerija savo įtaka ir funkcijomis neprilygsta KKP Užsienio reikalų komisijai). Vangas jau ir anksčiau pasižymėjo „vilko kario“ stiliaus diplomatija, tad šis paaukštinimas signalizuoja teigiamą Si požiūrį į jo diplomatinį stilių ir gebėjimus. Šis sprendimas taip pat reiškia, kad agresyvi Kinijos diplomatija ne tik nedings, bet ir veikiausiai taps dar aštresnė. Diplomatinis incidentas prie Kinijos konsulato Mančesteryje yra puikus „vilko kario“ diplomatijos pavyzdys⁵, panašių incidentų veikiausiai matysime vis dažniau. Priežastis itin paprasta – nediplomatiškais, gana agresyviais veiksmais diplomatai ne tik rodo lojalumą Si Dzinpingui, bet ir siekia kilti karjeros laiptais.

Tikėtina, kad vis intensyvesnės varžybos Pietryčių Azijos regione gali tapti vienu pagrindinių Kinijos užsienio politikos prioritetų. Per pastarąjį dešimtmetį Kinija šiam regionui ėmė skirti itin daug dėmesio. Augantis Vakarų visuomenių nepasitenkinimas santykiais su Kinija skatina tikėtis daug dažnesnio ekonominių ir kitų svertų naudojimo siekiant patraukti šalį į savo pusę. Žūtbutinis Kinijos interesų gynimas užsienyje, dažnai susijęs su konfrontacija su JAV, padidins įtampą Rytinėje Azijos dalyje. Si Dzinpingo politinėje ataskaitoje KKP kongresui buvo akcentuojama ne tik kariuomenės modernizacija, bet ir būtinybė plėsti šalies ginkluotųjų pajėgų vaidmenį užsienyje ginant Kinijos interesus – tikėtina, kad Kinijos karinių bazių tinklo plėtra užsienyje gali tapti vienu iš svarbiausių Kinijos kariuomenės prioritetų.

Pasipriešinimo Taivano nepriklausomybės jėgoms įtvirtinimas KKP įstatuose – didelę reikšmę turintis žingsnis, signalizuojantis, kad Taivano klausimas įtvirtintas partijos prioritetų sąrašo viršuje. Nors per KKP

kongresą reikšmingų poslinkių nebuvo, Si Džinpingas skyrė Taivanui daugiau dėmesio. Verta paminėti tai, kad KKP generalinis sekretorius aiškiai pabrėžė, jog Taivano „susigrąžinimas“ yra neatsiejama „didžiojo kinų tautos atgimimo“ dalis. Šis tikslas, glaudžiai susijęs su Si „Kinijos svajone“, yra aiškiai apibrėžtas – Kinija šį tikslą privalo pasiekti iki 2049 m., Kinijos Liaudies Respublikos įkūrimo šimtmečio.

Dėmesio verta ir nauja Centrinės karo komisijos sudėtis. Si Džinpingas didelį dėmesį skyrė konkrečios patirties turinčių karininkų paskyrimui: 72 metų generolas Džangas Jousia (Zhang Youxia) išlaikė vicepirmininko poziciją (vienas iš nedaugelio karininkų, turinčių realios karo patirties); 65 m. generolo He Veidongo (He Weidong) karjeros šuolis į antrojo vicepirmininko poziciją – taip pat naujas precedentas: šio karininko paskyrimas į komisijos vicepirmininkų gretas laužo normas, nes, priešingai, nei įprasta, He Veidongas iki tol nebuvo nei Centrinio komiteto, nei Centrinės karo komisijos narys. Vis dėlto šis išskirtinis paskyrimas leidžia pamatyti Si prioritetus – He Veidongas buvo Rytų karinės apygardos vadas (atsakingas už kariuomenės veiksmus, susijusius su Taivanu), o prieš tai – Vakarų apygardos vadas (manoma, kad jis buvo susijęs su Kinijos veiksmų koordinavimu per Kinijos ir Indijos pasienio konfliktą Doklamo plynaukštėje). Be to, He Veidongą ir Si Džinpingą sieja asmeniniai ryšiai nuo darbo Fudziano provincijoje laikų. Nauja komisijos sudėtis yra kiek netikėta – ligšiolinis atstovavimas skirtingoms kariuomenės sritims pasikeitė iš esmės: keturi iš šešių narių dabar yra iš sausumos pajėgų.

Ar įpėdinio nebuvimas reiškia, kad KKP nepasimokė iš praeities klaidų?

20-ojo KKP Nacionalinio kongreso rezultatai ir pokyčiai partijoje neleidžia atmesti galimybės, kad Si Džinpingas ruošiasi vadovauti iki gyvos galvos. Iki jo egzistavęs didesnis apibrėžtumas, nuoseklumas ir aiškus naujos kartos lyderių kopimas aukštyn partijos hierarchijoje nebeegzistuoja. Tiek naujai paskirtų KKP Politinio biuro Nuolatinio komiteto narių amžius (jauniausiam – 60 m.), tiek paskyrimai į svarbiausius postus įvairiose partijos komisijose aiškiai signalizuoja, kad Si Džinpingas neturi aiškaus įpėdinio. Pavyzdžiui, itin įtakingos KPP Centrinės karo komisijos pirmojo vicepirmininko postas iki šiol atitekdavo KKP generalinio sekretoriaus įpėdiniui, tačiau naujojoje komisijoje šią poziciją užima 72 m. generolas Džangas Jousia (Zhang Youxia).

Ilguoju laikotarpiu sumažėjusi cirkuliacija partijos viduje, lojalumo Si Džinpingui, kaip pagrindinio kriterijaus kylant partijos hierarchijoje, akcentavimas ir potencialus Si valdymo tęstinumas net ir po trečiosios kadencijos gali rimtai destabilizuoti partiją iš vidaus, ypač Si Džinpingui pasitraukus. Būtent ši potenciali krizė partijoje gali tapti egzistenciniu iššūkiu. Precedentų KLR istorijoje nereikia ieškoti ilgai: po 27 metus trukusio Mao Dzedongo dominavimo politikoje likęs galios vakuumas ir aiškios partinės hierarchijos nebuvimas lėmė politinę suirutę ir nuožmias kovas dėl įtakos (Mao žmonos vedama „keturių žmonių gauja“). Žvelgiant į dabartinius pokyčius partijoje ir visišką vieno žmogaus dominavimą galima teigti, kad Kinijos komunistų partija gali neišvengti praeities klaidų.

Šaltiniai

1. Išsamesnė 20-ojo KKP kongreso reikšmės Kinijos kariuomenei analizė – CSIS portale: <https://chinapower.csis.org/20th-party-congress-china-military-pla-cmc/#outcomes-20th-party-congress>
2. Xinhua, „(CPC Congress) Full text of resolution on Party Constitution amendment“, 2022. <http://english.news.cn/20221022/fea670f419d7426ab564a795d5737b52/c.html>
3. Rudd, K., „The Return of Red China“, *Foreign Affairs*, 2022. https://www.foreignaffairs.com/china/return-red-china?utm_medium=newsletters&utm_source=twofa&utm_campaign=The%20Return%20of%20Red%20China&utm_content=20221111&utm_term=FA%20This%20Week%20-%20112017
4. Woo, R., Munroe, T., „China shortens quarantines as it eases some of its COVID rules“, *Reuters*, 2022. <https://www.reuters.com/world/china/chinas-covid-curbs-intensify-cases-surge-highest-since-shanghai-lockdown-2022-11-11/>
5. Yeung, J., „Chinese diplomat says pulling hair of Hong Kong protester was his duty“, *CNN*, 2022. <https://edition.cnn.com/2022/10/20/uk/manchester-chinese-consulate-hong-kong-protester-intl-hnk/index.html>